

Temeljem odredbi članka 3., 19. i 29. Statuta Medicinskog fakulteta u Rijeci, Fakultetsko vijeće Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci na sjednici održanoj 19. listopada 2010.godine donijelo je

ETIČKI KODEKS

NASTAVNIKA, SURADNIKA I ZNANSTVENIKA

MEDICINSKOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U RIJECI

I. Uvodne odredbe

S ambicijom da stvori, unaprjeđuje i zagovara bolje uvjete za rad svojih zaposlenika i studenata, Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci (u daljnjem tekstu: Fakultet) donosi ovaj Etički kodeks utemeljen na Etičkom kodeksu Sveučilišta u Rijeci, usvojenim i prihvaćenim etičkim konvencijama te načelima i vrijednostima akademske čestitosti i humanosti.

Namjera ovog Kodeksa nije zalaziti u domene i pitanja koja su već definirana kodeksima struka i profesija, znanstvenih i stručnih udruga kojima pripadaju djelatnici Fakulteta, te s Fakultetom suradnih ustanova. Pitanja koja ovaj Kodeks normira proizlaze iz etičnosti, kao sastavnom dijelu znanstvenoistraživačkog i nastavnog rada djelatnika Fakulteta te praktičnih iskustava koja su ukazala za koja specifična područja njihovog djelovanja postoji potreba za dodatnim etičkim određenjem. Stoga ovaj Kodeks ne treba shvatiti kao konačan dokument, već kao etički orijentir koji ukazuje na temeljne vrijednosti i načela u ostvarivanju dugoročnih ciljeva Fakulteta, te je, upravo zbog toga, podložan stalnom poboljšavanju i upotpunjavanju.

II. Temeljna načela

Članak 1.

Djelatnici Fakulteta izabrani u znanstvena, znanstveno-nastavna, nastavna i suradnička zvanja (u daljnjem tekstu: nastavnici, pri čemu se pod ovim pojmom podrazumijevaju osobe oba spola) dužni su u svom znanstvenom i profesionalnom radu te ponašanju čuvati dostojanstvo i ugled znanstvenoistraživačke i nastavne djelatnosti i ponašati se u skladu s načelima znanstvene čestitosti i kritičnosti.

Obrazovna i znanstvena djelatnost nastavnika proistječe iz ustavnih načela o slobodi znanstvenog stvaralaštava i izražavanja te autonomije Sveučilišta.

Članak 2.

Moralna je obveza svakog nastavnika da primijenjuje i štiti standarde stručnog rada i etičkog ponašanja te da ukaže na neetičko ponašanje nastavnika i kršenje odredaba ovog Kodeksa.

Članak 3.

Nastavnici su dužni u svom djelovanju, znanstvenom stvaralaštvu i javnim istupima štiti slobode akademske zajednice, promicati etičke vrijednosti, čuvati ugled Fakulteta i s poštovanjem se odnositi prema kolegama.

Članak 4.

U svom djelovanju i odnosu prema studentima i kolegama nastavnici su dužni promicati humanističke vrijednosti te štiti slobodu znanstvenoistraživačkog i nastavnog rada. Svoju čast i čast svojega poziva nastavnici će štiti otklanjanjem svakog pokušaja i oblika korupcije.

Nastavnici su dužni dosljedno se suprotstavljati pojavama sukoba interesa, nepotizama, klijentizama i drugim oblicima pogodovanja jednom nastavniku ili određenim nastavnicima u odnosu na druge.

III. Obveze prema znanstvenoistraživačkom i nastavnom radu

Članak 5.

U svom radu nastavnici su dužni trajno se znanstveno i nastavno usavršavati i obrazovati, poticati klimu rada i stvaralaštva, te otklanjati svaki pokušaj i oblik korištenja i preuzimanja tekstova i ideja drugih autora i studenta bez jasno naznačenog izvora. Moralno je nedopustivo korištenje elektroničkih datoteka i preuzimanje tekstova i drugih uradaka s interneta bez navođenja autorstva.

U istraživačkom radu nastavnici su dužni pridržavati se dokumenata koji etički standardiziraju područje njihovog istraživanja. U postupku izrade istraživačkog protokola i etičke procjene dokumenata i obrazaca koji se upućuju Etičkom povjerenstvu za biomedicinska istraživanja (pogledati Završne odredbe, članak 28.) Povjerenstvo je dužno uputiti istraživača na sve etičke dokumente koje je obvezan koristiti u pripremi i izradi istraživačkog protokola te u provođenju istraživanja.

Članak 6.

Svoju odgovornost i savjesnost prema radu nastavnici će iskazivati u pripremi i organizaciji nastavnog rada posebno unoseći korekcije sukladno znanstvenom razvoju područja kojem pripada njihov predmet.

Nastavnici su dužni razvijati i unaprjeđivati svoje nastavne kompetencije i u svom radu i nastavnim obvezama slijediti visoke standarde znanstvenog rada i etičkog ponašanja prema studentima, kolegama suradnicima i svim drugim zaposlenicima na Fakultetu.

Dužnost je nastavnika da u slučaju opravdane spriječenosti osiguraju odgovarajuću zamjenu, a u slučaju kada to nije moguće, ispričati se i najaviti nadoknadu za neispunjenu obvezu. Protivno je ovom Kodeksu od studenata tražiti da sami nadoknade propušteno u nastavi.

Članak 7.

Nastavnici, voditelji/ce kolegija dužni su samostalno koncipirati nastavu na kolegiju za koji ih je Fakultetsko vijeće, na prijedlog rukovoditelja ustrojbene jedinice, imenovalo voditeljem/com. U svrhu podizanja kvalitete nastavnog procesa i postizanja ciljeva integriranog poučavanja nastavnici voditelji/ce kolegija potiču se na formiranje edukacijskih timova i multidisciplinarno sagledavanje profesije za koju se studenti obrazuju. Uvođenje gostujućih nastavnika u realizaciju nastavnih tema ne smije biti veće od 1/3 fonda sati na predmetu za koji se gostujući nastavnik angažira.

Takvo poučavanje zahtijeva temeljnu pripremu, planiranje, organizaciju, praćenje i vođenje od strane voditelja/ce kolegija, te posebice uključivanje u edukacijski tim onih nastavnika čija kompetentnost i kreativnost u pristupu nastavnoj temi osigurava ostvarivanje i vođenje nastavnog procese u produktivnom smjeru. Svoje poštovanje prema nastavniku koji je pristao odazvati se u realizaciji određene nastavne teme nastavnik, voditelj kolegija, pokazat će svojim prisustvom, poticanjem studenata za aktivnost u nastavi i pružanju drugih vidova pomoći za koje se ukaže potreba tijekom izvođenja nastavnih sati.

Nastavnici, voditelji/ce kolegija, edukacijske timove trebaju formirati tako da u njihov rad uključe prvenstveno nastavnike iz ustrojbene jedinice kojoj i sami pripadaju i kojima se taj rad vrednuje u okviru nastavnog opterećenja.

U slučaju da je za nastavni kolegij potrebno angažirati nositelje perspektiva izvan Fakulteta, nastavnici, voditelji/ce kolegija obvezuju se takve slučajeve najaviti i dobiti pismeno odobrenje za taj angažman od rukovoditelja ustrojbene jedinice. Procjena o kompetentnosti predloženog kandidata za uvođenje u nastavu te procjenu o koristi koju studenti dobivaju realizacijom teme koju bi predloženi kandidat trebao izvesti mora biti pismeno obrazložena od strane voditelja/ce predmeta temeljem koje rukovoditelj ustrojbene jedinice izdaje dopuštenje o njegovom/njenom sudjelovanju u nastavi. Sastavni dio pismenog obrazloženja voditelja/ce jesu i podaci da li kandidat/kinja za izvođenje nastave zahtijeva financijsku naknadu.

Svako angažiranje drugog nastavnika bez odgovarajućeg priznavanja i evidentiranja tog angažmana u nastavnom opterećenju smatrat će se iskorištavanjem tuđeg znanja, stjecanjem vlastite koristi i protivno je odredbama ovog Kodeksa. Suprotan je odredbama ovog Kodeksa i

svaki drugi angažman i uvođenje u nastavu bez znanja i odobrenja rukovoditelja ustrojbene jedinice.

Članak 8.

U slučajevima i primjerima iz prakse koje nastavnici koriste u nastavi nastavnici su dužni čuvati privatnost i sačuvati povjerenje osoba čiji se primjeri i slučajevi koriste u nastavne svrhe. Jednako tako nastavnici su dužni upozoriti studente da su i oni dužni, prema podacima i informacijama koje su saznali iz prezentiranih primjera, odnositi se kao povjerljivim informacijama i zadržati ih u tajnosti.

U slučajevima u kojima je u nastavni proces uključen/a pacijent/ca nastavnici su dužni, svojim odnosom prema pacijentu/ci, studentima ukazati na dostojanstvo pacijenta/ce i zaštitu njegovih/njenih prava.

Članak 9.

Protivno je ovom Kodeksu stjecanje materijalne ili bilo koje druge koristi izvan redovite plaće ili honorara. To ne priječi – naprotiv, potiče se – nastavnike da u pripremi, izradi i realizaciji znanstvenih i drugih projekata ulože trud te osiguraju financijska i druga sredstva nužna za realizaciju koncipiranih projekata prijavom kod odgovarajućih fondova i zaklada kao i potpisivanjem ugovora sa subjektima zainteresiranim za realizaciju projekata. Podrazumijeva se da će pri tome voditi brigu o izbjegavanju svakog sukoba interesa te da će stečena sredstva isključivo namjeniti za poboljšanje uvjeta rada i opremljenosti ustrojbene jedinice te za podmirivanje troškova za sudjelovanje na znanstvenim i stručnim skupovima.

Angažiranost nastavnika na dugim fakultetima Sveučilišta u Rijeci nastavnici mogu provoditi tek s pribavljenom odgovarajućom suglasnosti Dekana Fakulteta u kojoj je izrijekom naveden postotak dopuštenog angažmana. Takav angažman ne smije dovesti u pitanje kvalitetu znanstvenoistraživačkog i nastavnog rada na Fakultetu.

Članak 10.

Nastavnici su dužni u svim oblicima i aktivnostima evaluacije koje se provode na Fakultetu objektivno, pravedno i nepristrano sudjelovati te ukazivati na praktične poteškoće koje ugrožavaju kvalitetu izvođenja nastave. O uočenom nastavnik je dužan obavijestiti pročelnika/cu katedre/predstojnika/cu zavoda te zajedno s njim/njom otkloniti poteškoće koje su dovele u pitanje izvođenje nastavnog procesa.

Nastavnici su dužni izravno ili posredno sudjelovati u radu Fakultetskog vijeća i drugih fakultetskih tijela, u njihovom radu predlagati mjere za unapređenje nastave i znanstvenog rada na Fakultetu te provoditi zaključke i odluke Fakultetskog vijeća.

Nastavnici su dužni zalagati se da se na Fakultet upisuju i zapošljavaju najuspješniji kandidati te predlagati mjere i postupke s kojima bi se osiguravali uvjeti za objektivnost, regularnost i

nepriistranost upisnog postupka, kao i poštivanje procedure zapošljavanja na radna mjesta i izbora u odgovarajuća zvanja.

Nastavnici se potiču da svoj znanstveni i nastavni rad promoviraju, te popularizaju spoznaju i ugled znanstvene discipline kojoj pripadaju. Estradizacija znanosti suprotna je ovom Kodeksu.

Protivno je ovom Kodeksu omalovažavanje tuđeg i nametljivo isticanje svog znanstveno - nastavnog rada i djelovanja.

Članak 11.

U nastavnom radu i djelovanju na Fakultetu nedopustivo je promicati stranačke, političke, vjerske, ideološke i sve druge stavove koji bi, zbog ne toleriranja različitosti, vodili u diskriminaciju.

Protivno je ovom Kodeksu poticanje na poduzimanje i sudjelovanje u poslovima i aktivnostima koje štete ugledu Fakulteta i akademske zajednice.

Članak 12.

Očekuje se da nastavnici na svom radnom mjestu nose odjeću koja je neupadljiva i primjerena njihovoj ulozi i dignitetu ustanove kojoj pripadaju. Preporučuje se da nastavnici bijelu kutu i drugu službenu odjeću ne nose izvan kruga Fakulteta odnosno zdravstvene ustanove u kojoj rade.

Prema ovom Etičkom kodeksu, preporuča se reguliranje odijevanja u krugu Fakulteta odnosno zdravstvene ustanove, kako radi definiranja kriterija poslovnog ponašanja, tako i održavanja dobrog ukusa.

IV. Odnos prema kolegama i suradnicima

Članak 13.

U svom znanstvenoistraživačkom i nastavnom radu, javnim istupima i djelovanju te međusobnim kontaktima nastavnici su dužni razvijati suradnički odnos, poticati kulturu dijaloga i argumentiranog obrazloženja.

Članak 14.

U odnosu prema mlađim kolegama nastavnici su dužni iskazivati poštovanje, pružati im kolegijalnu podršku u ostvarivanju njihovog znanstvenog i nastavnog rada te i njih poticati na usvajanje visokih standarda intelektualne čestitosti u profesionalnom razvoju.

Nedopustivo je angažiranje mlađih kolega u nastavi bez njihove prethodne pripremljenosti ili iskorištavanja njihovog položaja zbog stjecanja osobne koristi ili interesa.

Članak 15.

Protivno ovom Kodeksu jeste zatajivanje informacija koje onemogućavaju rad kolegama te im sprječavaju znanstveno-nastavno napredovanje.

Članak 16.

Rukovoditelji ustojbenih jedinica su dužni nastavnike poticati na napredovanje i stjecanje uvjeta za izbor u viša znanstveno-nastavna zvanja, a posebice se obvezuju brinuti o ostvarivanju nastavne norme određene Kolektivnim ugovorom za znanost i visoko obrazovanje.

Članak 17.

Nedopustiv je zahtjev za dopisivanje autorstva na radovima i tekstovima u svrhu stjecanja osobne koristi. Nedopustivo je ponašanje koje potiče na kritiziranje, diskriminaciju, ignoriranje prisustva i ekskomunikaciju zbog osobnog nepoštivanja i nesnošljivosti.

Nedopustiv je bilo koji oblik zlostavljanja i mobinga nad kolegama i suradnicima. Pri sumnji na takve pojave nastanici su dužni upozoriti Dekana i odgovorna tijela Fakulteta koja su dužni u roku od petnaest dana od saznanja o takvim pojavama poduzeti mjere s kojima bi se nastavnik suradnik izložen nasilju i mobingu zaštitio.

V. Odnos prema studentima/cama

Članak 18.

Nastavnik je nastavu dužan održavati redovito, prema točno utvrđenoj satnici u zakazanom terminu započinjati i završavati nastavu. Prema točno vođenoj evidenciji o održanoj nastavi i evidenciji radnog vremena koju su nastavnici dužni voditi, u slučaju prekoračenja nastavnog i radnog opterećenja, rukovoditelj ustrojbene jedinice će odgovarajućim službana Fakulteta uputiti zahtjev za nadoknadu primjerenu iskazanom prepterećenju.

Prema studentima/cama (u daljnjem tekstu studentima pri čemu se pod ovim pojmom podrazumijevaju osobe oba spola) nastavnici su dužni odnositi se s poštovanjem i štititi njihovo dostojanstvo. Nastavnici su dužni biti dostupni studentima u zakazano i objavljeno vrijeme za konsultacije – u skladu s dobrom praksom - dva puta po dva sata tjedno. Izvan objavljenih termina očekuje se od nastavnika da budu dostupni za komunikaciju putem elektroničke pošte.

Nastavnici su dužni studentima ukazivati na profesionalnu i etičku čestitost, usvajanje standarda profesionalnog rada i poticati ih na međusobni dijalog i dijalog s nastavnicima. Mentorstvo za izradu seminarskih, diplomskih, magistarskih, specijalističkih i doktorskih radova treba shvatiti kao ukazanu čast te se prema njoj odgovorno odnositi. Sukladno tome nastavnici - mentori - obvezuju se na poštivanje određenih rokova za izradu navedenih radova te na poticanje studenata da i prije zakazanih rokova izrade svoje radove.

Nastavnici su dužni ukazivati na pojave plagiranja ideja i prepisivanje radova te s mjerama za sprečavanje takvih pojava upoznati studente na početku nastavnog procesa.

Nastavnik je dužan primjenjivati pedagoško metodičke strategije koje studente motiviraju za sudjelovanje u nastavi, redovito pratiti i vrednovati postignuća studenata.

Nastavnik je dužan osmisliti takav nastavi program čija će realizacija studentima na realističan način približiti njihovu buduću profesiju te studentima pomagati u savladavanju nastavnog gradiva.

Članak 19.

Isključivi kriterij za ocjenjivanje studenata jesu realizirani ishodi učenja.

Polaganje ispita mora biti javno i pod nadzorom nastavnika. Nastavnici su dužni oduprijeti se svakom pritisku i intervencijama u svezi s polaganjem ispita.

Ocjenjivanje studenta temeljeno na ishodima učenja mora biti objektivno i javno obrazloženo kako bi se otklonili mogući prigovori o neobjektivnosti i pristranosti.

Članak 20.

Svaki sukob interesa i sukob dužnosti prouzročen obiteljskim, rodbinskim i drugim privatnim odnosom sa studentom nastavnik je dužan prijaviti pročelniku/ci katedre/predstojniku/ci zavoda, a on/a pripadajućem/oj voditelju/ci studija.

Nedopustivo je ostvarivanje studentskih nastavnih obveza i polaganje ispita uvjetovati kupovinom određene literature i drugih nastavnih pomagala, prijetnjama, ucjenama, seksualnim ponudama i drugim oblicima materijalne i emocionalne iznude.

VI. Odnos prema imovini

Članak 21.

Nastavnici su dužni savjesno i ekonomično se odnositi prema imovini Fakulteta.

Svako korištenje imovine Fakulteta u privatne svrhe protivno je odredbama ovog Kodeksa.

Članak 22.

Posebnu brigu nastavnici su dužni iskazivati prema knjižničnom fondu i, u skladu s dobrom praksom, knjižnici Fakulteta osigurati po dva autorske primjerka knjiga i literature nužne za izvedbu i ostvarivanje nastavnog procesa te polaganje ispita.

Nastavnici ne smiju posuđene knjige i literaturu iz knjižnice zadržavati izvan roka predviđenog za vraćanje.

VII. Etičko povjerenstvo za zaštitu akademske čestitosti, čuvanje dostojanstva i promicanje ugleda Fakulteta

Članak 23.

Za provođenje ovog Kodeksa i ostvarivanje njegovih odredaba Dekan Fakulteta donosi odluku o imenovanju Etičkog povjerenstva za zaštitu akademske čestitosti, čuvanje dostojanstva i promicanje ugleda Fakulteta (u daljnjem tekstu Povjerenstvo).

Povjerenstvo je dužno imati Poslovnik o radu i načinu provođenja ovog Kodeksa. Poslovnik o radu Povjerenstva, na prijedlog Povjerenstva, prihvaća Fakultetsko vijeće, a donosi ga Dekan Fakulteta.

Članak 24.

O pokretanju postupka pred Povjerenstvom odlučuje Povjerenstvo temeljem vlastitih saznanja o kršenju odredaba ovog Kodeksa, na inicijativu nastavnika, studenata, i drugih djelatnika koji smatraju ili su uočili povredu Kodeksa. Povjerenstvo je dužno u roku od trideset dana od dana zaprimanja prijave o povredi Kodeksa pokrenuti postupak utvrđivanja povrede. Odluka Povjerenstva je javna, objavljuje se na mrežnim stranicama Fakulteta i, kao takva, postaje dostupna svim zainteresiranim subjektima.

Članak 25.

O provedenom postupku i utvrđivanju povrede ovog Kodeksa Povjerenstvo obavještava Dekana. Ako se u postupku utvrdi da je povredom ovog Kodeksa došlo i do povrede zakona, propisa i akata Fakulteta Dekan je dužan u roku od petnaest dana od dana dostave obavijesti Povjerenstva o tome izvijestiti nadležno tijelo.

VIII. Završne odredbe

Članak 26.

Uz potpisivanje ugovora o radu nastavnik će svojim potpisom potvrditi poznavanje odrednica ovog Kodeksa i obvezati se na djelovanje i ponašanje u skladu s njim.

Članak 27.

Ovaj Etički kodeks podložan je izmjenama i dopunama sukladno razvojnim pravcima znanstvenoistraživačkog i nastavnog procesa te promjenama koje taj razvoj čini na uspostavljanje, razvijanje i uređivanje odnosa među svim sudionicima znanstvenoistraživačke i nastavne djelatnosti.

Članak 28.

Ovaj Etički kodeks stupa na snagu danom donošenja. Postojeće Povjerenstvo za etička pitanja preimenuje se u Etičko povjerenstvo za biomedicinska istraživanja koje je dužno svoje daljnje djelovanje regulirati odgovarajućim Poslovnikom o radu.

Uz ovaj Kodeks, kao ravnopravni i obvezatni, na Fakultetu se donose i slijedeći kodeksi:

Etički kodeks studenata Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci i Etički kodeks djelatnika stručnih službi Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci.

U Rijeci, dana 19. listopada 2010.

Klasa:003-06/10-02/530

Ur.br.:2170-24-01-11-2

D E K A N

prof. dr.sc. **Alan Šustić**, dr.med.